اخبار کوتاه

لغو پرواز تهران - بیروت

مدیرعامل فرودگاه امام خمینی با بیان اینکه مجوز برای برقراری پرواز تهران - بیروت از سوی کشور مقصد صادر نشده، گفت: سازمان هواپیمایی کشوری پیگیر برقراری پرواز است.

به گزارش پیام آشنا، سعید جلندری مدیرعامل فرودگاه امام خمینی (ره) با اشاره به لغو پرواز شرکت هواپیمایی ماهان به مقصد بیروت اظهار کرد: پرواز پنجشنبه این شرکت به بیروت برنامه‌ریزی شده بود، اما طرف مقصد مجوز لازم را صادر نکرد.

وی افزود: دیشب یک نوبت کوتاه توقف، پروازهای ایران به بیروت از سر گرفته شده بود، اما پنجشنبه مجدداً با عدم صدور مجوز از سوی کشور مقصد مواجه شدیم. جلندری افزود: پرواز دیگری از سوی شرکت ماهان برای ساعت ۷ صبح جمعه به مقصد بیروت برنامه‌ریزی شده، اما تا این لحظه مجوزی برای انجام آن صادر نشده است به گفته وی، سازمان هواپیمایی کشوری در حال پیگیری صدور مجوز از سوی کشور مقصد برای برقراری این پرواز است.

ارزش روز سهام عدالت ۱۴۰ هزار تومان کم شد

ارزش سهام عدالت ۵۲۲ هزار تومانی امروز جمعه ۲۶ بهمن ماه ۱۴۰۳ با احتساب و اعمال تمام فرایش سرمایه‌های شرکت‌های بورسی در این سهام با کاهش حدود ۱۴۰ هزار تومانی به ۲۴ میلیون و ۳۹۹ هزار تومان رسید.

به گزارش پیام آشنا، جمعه (۲۶ بهمن ۱۴۰۳) ارزش سهام عدالت ۵۲۲ تومانی با احتساب و اعمال تمام فرایش سرمایه‌های شرکت‌های بورسی در این سهام با کاهش حدود ۱۴۰ هزار تومانی در هفته گذشته به ۲۴ میلیون و ۳۹۹ هزار تومان رسیده است.

شایان ذکر است به طور کلی ۲۹ شرکت در سبد سهام عدالت قرار دارند که از این تعداد ۱۲ شرکت غیر بورسی و ۲۶ شرکت بورسی بوده و درصد متفاوتی از هر کدام از شرکت‌ها در سبد سهام عدالت وجود دارد. لذا ممکن است ارزش سبد سهامداران دارای قدکی تفاوت با مبالغ فوق باشد. به همین دلیل توصیه می‌شود برای اطلاع دقیق و ارزش روز سهام عدالت خود به سامانه سهام عدالت به آدرس اینترنتی sahamedalat.ir مراجعه کرده و در قسمت مشاهده دارایی سهام عدالت با ورود کد ملی و یا به روزترین ارزش سهام خود اطلاع یابید.

پت‌شاپ‌ها زیر نظر سازمان نظام دامپزشکی نیست

رئیس سازمان نظام دامپزشکی کشور بر اهمیت بقی‌ماندهای دارویی در محصولات دامی تاکید کرد و گفت: یکی از حوزه‌های اصلی دامپزشکی کشور، نظارت بر بقی‌ماندهای دارویی در تمامی محصولات دامی است چون در صورت عدم رعایت استانداردها برخی محصولات دامی مادر بازارهای جهانی پذیرفته نمی‌شوند.

به گزارش پیام آشنا، حامد زارعی در نشست خبری که به مناسبت افتتاح سیزدهمین کنگره بین‌المللی دامپزشکی طیور برگزار شد، با اشاره به اهمیت این کنگره افزود: کنگره اخیر که بین رویدادهای یکی از مهم‌ترین گردهمایی‌های علمی و تخصصی در حوزه دامپزشکی طیور است که تمامی ابعاد این حوزه از جمله بیماری‌ها، تغذیه، امنیت زیستی، صنعت و پرورش را پوشش می‌دهد.

رئیس سازمان نظام دامپزشکی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به وضعیت پتشاپ‌ها در کشور گفت: این موضوع یکی از دغدغه‌های فعالان حوزه دامپزشکی است. سازمان نظام دامپزشکی هیچ مجوزی برای پتشاپ‌ها صادر نمی‌کند، چرا که اساساً این حوزه در قانون کشور زیرمجموعه سازمان ما تعریف نشده است. در حال حاضر، مجوز پتشاپ‌ها از طریق ۱۴ صنف مختلف صادر شده و هیچ نظارت بهداشتی بر آن انجام نمی‌شود.

وی تأکید کرد: انجام در حیطه اختیارات و وظایف سازمان نظام دامپزشکی قرار دارد. داروخانه‌های دامپزشکی است. این داروخانه‌ها همانند داروخانه‌های انسانی برای بخش‌های دارویی و بهداشتی بوده و نظارت بر آن‌ها از صفر تا صد بر عهده سازمان است. هیچ داروخانه دامپزشکی در کشور نمی‌تواند بدون حضور یک دکتر دامپزشک فعالیت کند.

نفت از مسیر کاهش قیمت خارج شد

قیمت نفت در معاملات روز جمعه بازار آسیا، افزایش یافت و تحت تاثیر تقاضای رو به رشد برای سوخت و تاثیر در تجاری تعرفه‌های آمریکا به سوی ثبت رشد هفتگی و پایان دادن به سه هفته کاهش متوالی، پیش می‌رود.

به گزارش پیام آشنا، بهای معاملات نفت برنت تا ۲۴ سنت معادل ۰.۳ درصد افزایش، به ۷۵ دلار و ۲۵ سنت در هر بشکه رسید. بهای معاملات وست تگزاس اینترمدیت آمریکا، با ۱۶ سنت معادل ۰.۲ درصد افزایش، به ۷۱ دلار و ۴۵ سنت در هر بشکه رسید. نفت برنت از ابتدای هفته جاری تاکنون، حدود ۶۰ درصد و وست تگزاس اینترمدیت، ۵۰ درصد رشد کرده است. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، روز پنجشنبه به مقامات بازرگانی و اقتصادی دستور داد تا تعرفه‌های متقابل علیه کشورهایی که بر کالاهای آمریکایی تعرفه می‌گذارند را بررسی کرده و توصیه‌های خود را تا اول آوریل، اعلام کنند. پیپ جاون رونگ، استراتژیست بازار در شرکت ای جی گفت: تحول مثبت در جبهه تجاری، با توجه به تاخیر در تعرفه‌های آمریکا راه را برای بهبود قیمت نفت در معاملات صبح فروز هموار کرد زیرا چشم انداز توافق‌های تجاری احتمالی، فضای ریسک را بهبود بخشید. با این حال، افزایش قیمت نفت ممکن است محدود به نظر برسد، زیرا فعالان بازار باید چشم انداز بازگرد دفتن منابع روسیه به بازار را در بحبوحه مذاکرات بالقوه صلح از اوکراین و روسیه هضم کنند. چشم انداز توافق صلح میان روسیه و اوکراین، این احتمال را تقویت کرده که پایان تحریم‌ها بر مسکو می‌تواند عرضه جهانی انرژی را افزایش دهد. پس از آن که ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه و ولادیمیر زلنسکی، رئیس جمهور اوکراین در تماس‌های تلفنی جداگانه‌ای با ترامپ، نسبت به صلح ابراز تمایل کردند، رئیس جمهور آمریکا، خفته جاری، به مقامات آمریکایی دستور داد تا مذاکرات را برای پایان دادن به جنگ در اوکراین آغاز کنند. اوپاس بین‌المللی انرژی (IEA) در جدیدترین گزارش خود از بازار نفت اعلام کرد صادرات نفت روسیه در صورت یافتن راه‌حل‌هایی برای دور زدن جدیدترین تحریم‌های آمریکا می‌تواند تداوم یابد. تولید نفت روسیه در ماه میلادی گذشته قدکی افزایش یافت.

بر اساس گزارش رویترز، تحلیلگران بانک جی پی مورگان، در گزارشی اعلام کردند که تقاضای جهانی برای نفت، به ۱.۴-۱.۳ میلیون بشکه در روز رسیده است که ۱.۴ میلیون بشکه در روز نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش یافته است.

عضو هیئت رئیسه انبوه سازان تهران در گفتگو با پیام آشنا مطرح کرد

رکود بازار مسکن عامل اصلی کاهش ساخت و ساز در کشور

محبوبه بیدکی - عضو هیئت رئیسه انبوه سازان تهران یکی از عوامل کاهش ساخت و ساز را رکود بازار مسکن دانست و تاکید کرد: طبیعتاً رکود در بخش مسکن منجر به کاهش تولید شده است و نیاز به تأمل دارد، چرا که تولید کنندگان نمی‌توانند محصول خود را به خوبی به فروش برسانند و از تامین نقدینگی کافی برای پرداخت هزینه‌های تولید برخوردار شوند. این امر منجر به مشکلاتی در چرخه تولید مجدد مسکن خواهد شد.

حسن محتشم عضو هیئت رئیسه انجمن انبوه سازان تهران در مورد کاهش ساخت و ساز در بازار مسکن، گفت: در واقع ساخت و ساز در کل کشور به دلیل رکود حاکم بر بازار مسکن از سال گذشته تاکنون کاهش یافته است که شاهد تاثیر این مشکل در تمام استان‌ها و شهرهای کل کشور خواهیم بود.

رئیس کمیسیون صنعت احداث کانون عالی کارفرمایی در ادامه با بیان اینکه ساخت مسکن به دلیل رکود، نیاز به تأمل دارد تاکید کرد: ساخت و سازهای در دست اقدام به دلیل صدور پروانه‌ها و شروع پروژه‌ها است که سازندگان و سرمایه‌گذاران موظفند این پروژه‌ها را اتمام داده و تکمیل کنند.

وی در ادامه ضمن اشاره به مشکلات در چرخه تولید، یادآور شد: تولید مسکن به دلیل رکود در بازار، نیاز به تأمل دارد، چرا که تولید کنندگان نمی‌توانند محصول خود را بخوبی به فروش برسانند.

وی ضمن اشاره به اقدامات شهرداری برای افزایش ساخت و ساز در تهران، افاده داد در واقع حدود سه سال پیش شهرداری تصمیم به ساخت ۵۰ هزار واحد مسکونی گرفت که تولید در تهران به یک سوم رسیده بود و سعی بر این بود که تولید مسکن افزایش پیدا کند و در این راستا ساخت ۱۸۰ هزار واحد مسکونی از یک میلیون واحد مسکن ملی را بر عهده گرفت اما این اتفاق در عمل تحقق پیدا نکرد.

عضو هیئت رئیسه انجمن انبوه سازان تهران با اشاره به عدم تحقق ساخت ۳۰ هزار واحد مسکونی توسط شهرداری اظهار داشت: در حقیقت شهرداری توافقاتی را با دستگاه‌ها و نهادهای مختلف انجام داده است که برخی از این توافقات با انجمن سازندگان برای ساخت سی هزار واحد مسکونی بوده که در عمل به شکل مطلوبی اجرایی نشده است.

وی ضمن تاکید بر عدم وجود زمین های مناسب برای ساخت و ساز در تهران، افاده داد: از سویی دیگر توافق‌هایی با نهادهای نظامی مانند ارتش برای انتقال برخی از پادگان ها به خارج از شهر صورت گرفت، اما متاسفانه اجرایی نشد و در نتیجه ساخت و سازها محدود به صدور پروانه برای بخش خصوصی شده است. در حالیکه ظرفیت تولید مسکن در تهران پر شده و زمین‌های مناسبی برای ساخت‌وساز به اندازه کافی وجود ندارند.

در پایان محتشم تهران را پایتخت و مرکز سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی دانست و خاطرنشان کرد: طبیعتاً کاهش سهم ساخت و ساز در تهران به دلیل اینکه تهران پایتخت و مرکز سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی است، تاثیر بسزایی در همه زمینه‌ها و کل کشور دارد. این امر به لسان ها و شهرهای دیگر نیز تسری پیدا می کند چرا که کاهش ساخت و ساز ناشی از شرایط رکود در بخش مسکن است و عدم رونق تقاضا در بازار تأثیر بسیار زیادی در فروش و تولید خواهد داشت.

mojgan.bidaki۸۸@gmail.com

مدیرعامل شرکت توانیر خبر داد

کشف ۲۴۰ هزار ماینر غیرمجاز

مدیرعامل شرکت توانیر با بیان اینکه تاکنون بیش از ۲۴۰ هزار دستگاه ماینر غیرمجاز با مصرفی معادل ۸۰۰ مگاوات از سرانبر کشور کشف و ضبط شده است، گفت: برای تامین برق این دستگاه‌ها باید هزار و ۲۰۰ مگاوات نیروگاه بسازیم.

به گزارش پیام آشنا به نقل از وزارت نیرو (پاون)، مصطفی رجبی مشهدی که در همایش سراسری پلیس امنیت اقتصادی با حضور فرماندهان این یگان سخن می‌گفت، پیش بینی کرد که حداقل ۳ برابر این مقدار کشف شده، ماینر غیرمجاز به ویژه در مناطق گرمسیر به واسطه نرخ پایین تعرفه برق در حال فعالیت باشند.

وی با اشاره به ارتباط ناترازی و افزایش مصرف برق با ماینرهای غیرمجاز در کشور اظهار داشت: ظرفیت تولید برق نیروگاه‌ها اول انقلاب ۷ هزار مگاوات بود که در زمان حاضر از ۹۴ هزار و ۵۰۰ مگاوات فراتر رفته و ۱۳ برابر قبل شده است.

سخنگوی صنعت برق ادامه داد: در حالی که مصرف برق از سال ۵۷ تاکنون ۲۳ برابر شده که بخشی از دلیل این افزایش مصرف، مربوط به بخش مولد و توسعه است اما این افزایش مصرف در بخش غیرمولد با یک شیب خیلی تند خود را نشان داده است.

رجبی مشهدی در عین حال یکی از دلایل این افزایش مصرف را یارانه زیاد برق در ایران دانست و گفت: ما تقریبا به طور متوسط یک دهم قیمت تمام شده را از مصرف کننده می‌گیریم و حتی قیمت برق برای مشترکان خیلی پرمصرف هم ارزان است که این امر موجب شده تا مصرف به طور افسار گسیخته‌ای افزایش یابد.

وی تصریح کرد: ماینرهای غیرمجاز پدیده شومی هستند که ارزشی برق به آن دامن زده و آشکارا تجاوز به حقوق عامه مردم است.

سخنگوی صنعت برق در توضیح میزان مصرف برق هر یک دستگاه ماینر گفت: هر یک دستگاه ماینر به اندازه یک کولر گازی مصرف برق دارد استخراج یک بیت کوین معادل ۴۴۰ واحد مسکونی در تهران برق مصرف می‌کند، یعنی اگر کسی بخواهد یک بیت کوین استخراج کند همانند آن است که ما برق یک محله ۵۰۰ نفری را قطع کنیم تا در یک بازه زمانی یک ماهه یک واحد بیت کوین تولید شود.

رجبی مشهدی با تاکید بر اینکه حتی کشف یک دستگاه ماینر غیرمجاز هم با توجه به اینکه مصرف آن پیوسته و خیلی زیاد است، مهم و ارزشمند است از پلیس امنیت اقتصادی درخواست کرد همچنان که ناکنون در این راه همراه و یاور صنعت برق بوده‌اند در ادامه نیز با جدیت تلاش کنند تا بتوانیم این پدیده شوم را ریشه کن کنیم.

مدیرعامل شرکت توانیر با بیان اینکه برآوردها نشان می دهد تا ۳ هزار مگاوات برق غیرمجاز وجود دارد، خاطرنشان کرد: اگر بتوانیم این تعداد ماینر را کشف کنیم، معادل ۳ نیروگاه اتمی بوشهر است که ساخت آن ۱۰ سال زمان می‌برد، در حالی که ماینرها به سادگی هرچه تمام تر از طریق لنجها و مبادی غیرمجاز به طور قاچاق وارد کشور شده و با اتصال به شبکه سراسری برق کشور موجب تضییع حقوق بیت المال و در عین حال تشدید ناترازی برق نیز می‌شوند.

رجبی مشهدی تاکید کرد: به طور قطع همکاری پلیس امنیت اقتصادی در کشف و جمع آوری ماینرها و تجهیزات مرتبط با این پدیده و در نهایت تحویل آن به مقامات قضایی خیلی می‌تواند به صنعت برق در کاهش ناترازی کمک کند.

وی در این همایش از سردار رحیمی فرمانده پلیس امنیت اقتصادی فراجا در ستاد و سایر همکاران این یگان در استان‌های مختلف که همواره همراه صنعت برق بوده اند قدردانی و تشکر کرد.

شبکه گاز کشور در وضعیت پایدار؛ مصرف خانگی رکورد زد

مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران با بیان اینکه هم‌اکنون ۷۸ درصد گاز تولیدی کشور از سوی بخش خانگی مصرف می‌شود، گفت: جریان گاز بخش خانگی بدون قطعی و افت فشار در سراسر کشور پایدار است.

به گزارش پیام آشنا، سعید توکلی مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران با تأکید بر اینکه هم‌اکنون شبکه گاز کشور پایدار است، اظهار کرد: با تلاش تمامی همکاران ما در سراسر کشور در حال حاضر هیچ مشکلی در زمینه افت فشار یا قطع گاز در بخش خانگی و تجاری حادث نشده و جریان گاز برای مصرف کنندگان این بخش بدون مشکل، برقرار است.

وی با اشاره به ثبت رکوردهای چشمگیری در یک هفته گذشته ادامه داد: مصرف گاز در بخش خانگی در روز گذشته معادل ۷۸ درصد کل گاز تولیدی کشور و ۳۸ درصد بیشتر از مصرف در مدت مشابه سال قبل است. همچنین طی ۵ روز گذشته مصرف گاز در کشور به شکل متناوب و متوالی روند صعودی داشته است. توکلی با اشاره به وقوع قطعی گاز در برخی نواحی استان مازندران بیان کرد: در هیچ یک از مناطق استان مازندران و نواحی شمال بحث قطعی گاز نداشتیم و تنها در روز یکشنبه (۲۱ بهمن) در چند روستای کوهستانی در کلاردشت و روستاهای جنگلی چمستان بصورت محدود مشکل افت فشار به وجود آمد که به دلیل لزوم رعایت استانداردهای ایمنی و حضور خانه به خانه همکاران ما برای وصل مجدد، این مناطق برای کمتر از ۲ ساعت از شبکه خارج بودند که با تلاش همکاران ما در مدت کوتاهی به شبکه متصل شدند.

وی افزود: ۲۴ درصد گاز کشور در جنوب تولید می‌شود و ۷۰ درصد گاز تولیدی نیز در شمال کشور مصرف می‌شود از این رو در ایام سرد سال بحث افت فشار به‌عنوان یک موضوع فنی قابل درک است و همکاران ما با پیش‌بینی تمهیدات لازم این آمادگی را نشان دادند که در مدت کوتاه چند ساعته توان برطرف کردن این مشکل را دارند.

مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران یادآور شد: هم‌وطنان در ارتباط با هرگونه مشکل فنی در بحث جریان گاز و در تمامی ساعات شبانه روز می‌توانند با تماس با شماره ۱۹۴ (امداد گاز) در سریع‌ترین زمان ممکن از خدمات امدادی شرکت ملی گاز ایران بهره‌مند شوند.

توکلی با تأکید بر اهمیت نقش هم‌وطنان در پایداری شبکه گاز کشور گفت: همراهی مردم با پویش کاهش دو درجه کمتر و دیگر اقدام‌های فرهنگی شرکت ملی گاز ایران، سبب شد تا شاهد صرفه‌جویی ۲۰ تا ۲۵ میلیون مترمکعبی گاز در کشور باشیم و امید است که با تداوم این روند و خدمات شبانه‌روزی همکاران ما، با موفقیت و بدون مشکل از زمستان عبور کنیم.

طلا برای هفتمین افزایش هفتگی آماده شد

قیمت طلا در معاملات روز جمعه بازار جهانی، با توجه به برنامه‌های رئیس جمهور آمریکا برای اعمال تعرفه‌های متقابل و افزایش نگرانی‌ها از جنگ تجاری جهانی، ثابت ماند و به سمت ثبت هفتمین افزایش هفتگی متوالی پیش رفت.

به گزارش پیام آشنا، بهای هر اونس طلا برای تحویل فوری، در ساعات اولیه معاملات دیروز، جایگاه خود را در ۲۹۲۲ دلار و ۵۰ سنت حفظ کرد. این فلز ارزشمند سه‌شنبه هفته جاری، رکورد ۲۹۴۲ دلار و ۷۰ سنت را ثبت کرده بود. بهای هر اونس طلا در بازار معاملات آتی آمریکا، با ۰.۴ درصد افزایش، به ۲۹۵۶ دلار و ۳۰ سنت رسید.

دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا، روز پنج شنبه، تیم اقتصادی خود را موظف کرد تا برنامه‌هایی برای تعرفه‌های متقابل بر کشورها ارائه کنند که شامل چین، ژاپن، کره جنوبی و اتحادیه اروپا می‌شود.

اجی کندیا، مدیر شرکت «کندیا کاپیتال» نیز به «بلومبرگ» گفت: نگرانی‌های جنگ تعرفه‌ای را بیشدد می‌کند و می‌تواند بر اقتصادهای جهانی تأثیر بگذارد.

پس از گزارش تورم روز چهارشنبه که نشان داد تصمیم‌های مصرف‌کننده آمریکا با سریع‌ترین روند در ۱۵ سال افزایش یافته است، داده‌های روز پنج‌شنبه حاکی از آن بود که شاخص قیمت تولیدکننده آمریکا در ژانویه، افزایش زیادی را تجربه کرد. داده‌های شاخص قیمت تولیدکننده آمریکا شواهد بیشتری از افزایش مجدد تورم ارائه کرد و این دیدگاه را تقویت کرد که فدرال رزرو تا قبل از نیمه دوم سال، نرخ بهره را کاهش نخواهد داد.

طلا معمولا به عنوان یک پناهگاه امن دارایی در برابر تورم و عدم اطمینان اقتصادی در نظر گرفته می‌شود، اما جذابیت این دارایی بدون بازده با افزایش نرخ بهره، کاهش می‌یابد.

طبق گزارش رویترز، ایلیا لیبیاک، رئیس بخش کلان جهانی در شبکه مالی «تیستی لابوه» اظهار کرد که پیشرفت تجاری آمریکا و چین، کاهش تنش در درگیری‌های روسیه و اوکراین یا رژیم صهیونیستی و حماس، یا داده‌های قوی آمریکا که کاهش نرخ بهره فدرال‌رزرو را از برنامه کار امسال حذف می کند، دلایل احتمالی کاهش قیمت طلا هستند و به نظر می‌رسد همه آنها در کوتاه مدت، ممکن نباشد.

در بازار سایر فلزات ارزشمند، بهای هر اونس نقره با ۰.۶ درصد افزایش، به ۳۵.۵۴ دلار رسید. هر اونس پلاتین با ۰.۲ درصد افزایش، به ۹۹۷ دلار و ۴۶ سنت رسید و هر اونس پالادیوم، ۰.۲ درصد افزایش یافت و به ۹۹۶ دلار و ۲۴ سنت رسید. هر سه فلز در مسیر ثبت رشد هفتگی پیش می روند.

یادداشت

مختصات خاص بازار کشاورزی

تفاوت علم با ایدئولوژی آنجایی آغاز می‌شود که علم با تکیه بر مشاهدات می‌تواند خود را باز مفصل‌بندی کند، اما در نقطه مقابل، ایدئولوژی پروژه خود را بدون اعتنا به مشاهدات به پیش می‌برد و به همین سبب، ارتباطش با واقعیت فیزیکی قطع می‌شود و به نظرگاه دگمی بدل می‌شود که تغییر در آن بزرگترین گناه است. درست به همین دلیل است که علم مدام نیاز به ارائه‌تعبیرهای جدید بازتولید می‌کند و هرگز متوقف نمی‌شود، اما ایدئولوژی، هر چند چندصباحی هم بتواند به پیش تازد، در نهایت زور واقعیت آن را در هم می‌کوبد.

در میان نظرگاه‌های مختلف در علم اقتصاد نیز جریان‌هایی وجود دارند که ارتباط خود را با واقعیت از دست داده‌اند. جالب است که آنها یا اگر انتقادی دنده چپ، بر خلسه‌اند یا اگر انتهای دنده راست. با آنکه هر دو در ستیزی تمام‌عیار با همدیگر هستند، اما در یک چیز با یکدیگر مشترکند؛ هر دو ایدئولوژی هستند، به بیانی دیگر، هر دو کاری به کار مشاهدات جدید ندارند و برای هر چیز یک پاسخ دارند.

حال در این میان، جریان اقتصاد نئوکلاسیک کار خود را فراتر از ایدئولوژی تعریف می کند. اقتصاد نئوکلاسیک سعی می کند با رویکردی پوزیتیویستی، مشاهده را مبنای ادعاهای خود قرار دهد و به دنبال پاسخ پرسش‌های نوع بشر برآید. مطابق این رویکرد، ما همواره یک پاسخ برای تمام پرسش‌ها نداریم؛ بلکه متناسب با مختصات هر بازار، راهکاری متفاوت را تحلیل می‌کنیم. روشی که موجب می‌شود به قول آلفرد مارشال کبیر، بنیان گذار جریان اقتصاد نئوکلاسیک، علم اقتصاد به منطقی سردبرای بیگیری احساسی گرم بدل شود.

چارچوب اصلی منظور این جریان بازار رقابت کامل است؛ بازاری که در آن بدون مداخله دولت در بهینه‌ترین شرایط قرار داریم. به بیان دیگر، مطابق قضیه اول رفاه، نقطه تعادلی بازارهای رقابتی کامل، در صورت برقراری یکسری فروض، لزوماً بهینه پارتو است. به این معنی که ما در این نقاط در کارآمدترین شرایط قرار داریم. شهود این گزاره را می‌توان این‌گونه بیان کرد که گویا ما در این نقاط در شرایطی به سر می‌بریم که گویی تمام معاملات سودمند را انجام داده‌ایم و دیگر معامله سودمندی وجود ندارد که بخواهیم انجام دهیم. اما نکته مهم در اینجاست که اقتصاد نئوکلاسیک خود را در این یافته مهم متعصب نمی‌کند.

اقتصاد نئوکلاسیک مختصات متفاوت بازارهای خاص را رد کی می‌کند. درست به همین سبب، متوجه این مهم هست که گاه امکان تحقق قضیه اول رفاه وجود ندارد. در نتیجه، نقطه تعادلی برخی بازارهای رقابت کامل، بهینه پارتو نیستند. بنابراین، در این شرایط مجبور هستیم در این بازارها مداخله کنیم. درست به همین دلیل است که در اقتصاد نئوکلاسیک، در کنار بازار، دولت‌ها نیز به‌عنوان بازیگر اقتصادی به رسمیت شناخته می‌شوند. یکی از این بازارها که مطابق اقتصاد نئوکلاسیک لزوم مداخله دولت‌ها در آن می‌رود، بازار محصولات کشاورزی است.

واقعیت آن است که در بازار محصولات کشاورزی به علت برقراری شرایط خاص این بازار، یک اتفاق به صورت فوری به نقطه تعادلی برسیم، در اطراف نقطه تعادلی به صورت نوسانی حرکت می‌کنیم. این همان ادعای مهمی است که در اقتصاد کشاورزی آن را با عنوان «مدل تار عنکبوتی» یا همان Cobweb Theorem می‌شناسیم. به بیانی دیگر، این مدل بیان می‌کند که به علت فات زمان پر بودن امر تولید در بخش کشاورزی و همچنین خاصیت فسادپذیری این محصولات، منحنی عرضه در این بازار شرایط خاصی دارد. در واقع، تولیدکنندگان بخش کشاورزی، هر سال میزان تولیدات یا همان عرضه خود را متناسب با قیمت سال قبل تنظیم می‌کنند. به همین سبب، ادعا می‌شود که در بازار محصولات کشاورزی، تولیدکنندگان با اطلاعات سال قبل فعالیت می‌کنند.

درست در همین جاست که فرض اطلاعات کامل نقض شده و در نتیجه، امکان تحقق بهینه پارتو در بازارهای رقابتی موجود نیست. نتیجه عینی این شرایط آن است که ما در بازار محصولات کشاورزی، حتی در شرایط رقابت کامل نیز از دسترسی به قیمت تعادلی محروم هستیم. به کمک محاسبات ساده ریاضی که البته از حوصله این یادداشت خارج است، نشان می‌دهیم که مطابق مدل تار عنکبوتی، بازارهای کشاورزی اغلب الگوی واگرایی از خود نشان می‌دهند. مطابق این الگو، هرچه زمان بیشتری بگذرد، ما از نقطه تعادلی بازار محصولات کشاورزی دورتر شده و با چرخه‌های متلوم رونق و رکود مواجه می‌شویم. به علت این مختصات ذاتی بخش کشاورزی است که اقتصاد نئوکلاسیک به مداخله دولت در این بازار توصیه می‌کند. توصیه‌هایی همچون تعیین کف و سقف قیمت برای جلوگیری از تشدید نوسانات رونق و رکود یا پرورشی‌ها از این قبیل که دولت‌ها محصولات مازاد را زمانی که قیمت‌ها پایین هستند، خریداری و ذخیره کنند تا زمانی که قیمت‌ها بالا هستند، آنها را عرضه و از تشدید نوسانات پیشگیری کنند.

حال آنچه باعث می‌شود تا شرح مذکور در خصوص بازار محصولات کشاورزی بیش از پیش مهم شود، از این قرار است که در سال‌های اخیر حوادثی رخ داده‌اند که موجب شده‌اند نیاز بیشتری به مداخله دولت و طراحی سیاست‌های نوین‌تر در حوزه کشاورزی احساس شود. یکی از این موارد تغییرات اقلیمی است. با تشدید تغییرات اقلیمی، جغرافیای جهان کنونی در حال تغییر است. روزهای سرد گرم شده‌اند و روزهای گرم سردا یا این دگرگونی آب‌وهوایی تولیدکننده بخش کشاورزی با ناملایمتی‌هایی روبه‌رو می‌شود که پیش از این با آن روبه‌رو نبود. این ناملایمتی‌ها موجب بروز شوک‌هایی عرضه در این بخش شده و باعث می‌شود که روند واگرا در این بازار تشدید شود. در نتیجه، ضرورت مداخله دولت نیز افزایش می‌یابد.

تشدید تغییرات اقلیمی در واقع به معنای تشدید نقض فرض اطلاعات کامل است. هرچه تولیدکنندگان ما در این امر به عقب‌ماگرفتند، مانیز همان قدر از تحقق بهینه پارتو دور خواهیم شد. به بیان دیگر، با تشدید تغییرات اقلیمی، ناملایمتی در بازار محصولات کشاورزی تشدید می‌شود و در نتیجه این امر، بدیهی است که در این شرایط سرمایه‌گذاری در این بخش نیز با کاهش جدی مواجه شده، مسائلی که می‌تواند دستاورد درخشان انسان پسااقتصاد صنعتی در بهبود وضعیت سلامت انسانی و بهبود امید به زندگی را به خطر اندازد.

البرز نظامی
دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد دانشگاه تهران
Alborz.payam@gmail.com